

16. møde.

Tirsdag den 17. november kl. 14³⁰.

Formanden: Medlem af folketinget Aksel Larsen har meddelt mig, at han ønsker til statsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Skal statsministerens fortolkning af den dagsorden, folketinget vedtog den 12. ds., forstås sådan, at folketingsbeslutningen af 4. august 1961 er bortfaldet, og at regeringen mener at have fuldmagt til at forhandle om Danmarks isolerede indtræden i fællesmarkedet?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Medlem af folketinget Juul Madsen har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvilke konsekvenser vil ministeren drage af sin udtalelse om, at stænklapernes nyttevirkning over for vandstækning er ubetydelig?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af de af De Forenede Nationers 18. generalforsamling vedtagne ændringer af artikel 23, stk. 1 og stk. 2, artikel 27, stk. 2 og stk. 3, samt artikel 61 i De Forenede Nationers pagt af 26. juni 1945.

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. III) findes i tillæg A. sp. 245, fremsættelsen i tidenden sp. 580).

Sagen sattes til forhandling.

Frode Jakobsen: Der er meget, der er forældet i De Forenede Nationers pagt. Den er bestemt af en given historisk situation. De Forenede Nationer er udsprunget af

kampen mod nazismen, og pagtens tekniske udtryk „fredselskende folk“ betyder simpelt hen de folk, der stod sammen mod nazisterne. Alligevel havde man i 1945 også et videre perspektiv, og man havde måske et lysere syn på verdens fremtid, end det er muligt at have i dag. Derfor indså man, at der hurtigt ville blive brug for gennemgribende ændringer i pagten; derfor artikel 109, der udtrykkelig slår fast, at der bør afholdes en generalkonference med det formål at revidere pagten.

Der var imidlertid et forhold, som man ikke havde forudset, eller som man, hvis man havde forudset det, i hvert fald ikke turde give udtryk for: den kommende dybe spaltning imellem dem, der dengang stod sammen som allierede. På grund af denne spaltning har man ikke kunnet røre ved pagten siden. Artikel 109s løfteparagraf er aldrig blevet opfyldt, konferencen er aldrig blevet indkaldt, og pagten er aldrig blevet ført à jour. Man kan sige, at man har leveret Sovjetunionen et godt påskud til at sige nej ved at holde Kinas virkelige magthavere, regeringen for den største nation i verden, udenfor. Derfor har Sovjetunionen kunnet sige: vi vil gerne ændringer, men de må ske vedtægtsmæssigt, og vedtægterne forlanger, at det kommunistiske Kina er med til at ratificere som medlem af sikkerhedsrådet.

Også fra dansk side har vi ment, at det var bedre ikke at holde en konference end at holde en konference, der ikke kunne blive enig om noget. Der arbejdes rigtignok i en komité, ikke med ændring i pagten, men med muligheder for at afholde en konference, der skulle beskæftige sig med ændringer i pagten. Det har altså lange udsigter. I mellemtiden er der opstået skævheder, der er vokset fra år til år.

Sikkerhedsrådet dirigeres af de 5 permanente medlemmer. Det er ikke det, jeg kalder en skævhed. Der er tit kritik af de permanente medlemmers vetoet, men det veto er ikke så meget en faktor i sig selv, som det er en indregistrering af det faktiske forhold, at ingen stormagt i et spørgsmål, der er vitalt for den, vil bøje sig for et flertal i De Forenede Nationer. FN kan ikke foretage nogen aktion mod nogle af de største magter i verden, men det er ikke først og fremmest på grund af vetoet, men fordi en politiaktion naturligvis aldrig kan